

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2020. május 14.

PEDAGÓGIAI ISMERETEK

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Útmutató a vizsgázók teljesítményének értékeléséhez
(az értékelő tanárok részére)

A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra kizárólag a megadott pontszámok adhatók.

A megadott pontszámok további bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van. Az így kialakult pontszámok csak egész pontok lehetnek.

Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok

1. Határozza meg a konfliktus fogalmát! *(Minden helyes kulcsszó 1-1 pont, összesen: 4 pont)*

A konfliktus összeütközés, ütközés más személlyel, vagy személyekkel. Az összeütközés alapja, hogy nézeteink, véleményeink, elképzeléseink, szükségleteink, normáink szembe kerülnek egymással.

Szakmailag helyes egyéb válasz és megfogalmazás is elfogadható!

2. Határozza meg a nevelés és a gondozás kapcsolatát a köznevelési intézmények munkájában! *(Minden helyes kulcsszó 1-1 pont, összesen: 5 pont)*

A nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkot. A gondozás a gyermeki szükségletek kielégítésére irányul, a nevelés ennél tágabb fogalom: bele tartozik a kialakult szükségletek megismertetése, felhasználása, új és magasabb rendű szükségletek kialakítása.

Szakmailag helyes egyéb válasz és megfogalmazás is elfogadható!

3. Sorolja fel a tudományosság kritériumait! *(Maximálisan adható pontszám: minden jó válaszáért 1-1 pont, összesen: 4 pont)*

A hibás feladatkijelölés miatt minden vizsgázó megkapja a maximális 4 pontot.

4. Ismertesse a család és az óvoda közötti személyes kapcsolattartás, együttműködés lényeges formáit! Írjon négy példát! *(Maximálisan adható pontszám: minden jó válaszáért 1-1 pont, összesen: 4 pont)*

- szülői értekezlet
- fogadó óra
- családi nap
- az óvodai ünnepek: farsang, ballagás...stb

Szakmailag helyes egyéb válasz és megfogalmazás is elfogadható!

5. Soroljon fel az óvodáskorú gyermek munkajellegű tevékenységei közül négyet! *(Maximálisan adható pontszám: minden jó válaszáért 1-1 pont, összesen: 4 pont)*

- naposi munka
- kerti munka
- alkalmoszerű munka
- önkiszolgálási tevékenységek

Szakmailag helyes egyéb válasz és megfogalmazás is elfogadható!

6. Soroljon fel öt tevékenységet, amely alkalmas a kisiskolás tanulók mozgásigényének kielégítésére! *(Maximálisan adható pontszám: minden jó válaszáért 1-1 pont, összesen: 5 pont)*

- sportfoglalkozás
- tánc
- tanóra alatti mozgásos feladat
- mozgásos szabályjáték
- csapat- és sorverseny
- kirándulás

Szakmailag helyes egyéb válasz és megfogalmazás is elfogadható!

7. Fogalmazza meg, hogy a pedagógiai folyamatban milyen hatással van az egyénre/csoportra a konstruktív konfliktus! Említsen három hatást! (Maximálisan adható pontszám: minden jó válaszáért 1-1 pont, összesen: 3 pont)

- gazdagítja az egyén önismeretét
- javítja a csoporton belüli helyzetét
- elmélyíti a kapcsolatait
- növeli a csoport összetartó erejét, a csoportkohéziót

Szakmailag helyes egyéb válasz és megfogalmazás is elfogadható!

8. Mikor tekinthetjük a nevelési célt érvényesnek? Soroljon fel öt feltételt! (Maximálisan adható pontszám: minden jó válaszáért 1-1 pont, összesen: 5 pont)

- legitim (törvényes, jogos, igazságos, méltányos)
- ellenőrizhető, átlátható
- kritériumokat fogalmaz meg a mindennapok számára
- megvalósítható, reális
- megfogalmazását empirikus vizsgálatok előzték meg

Szakmailag helyes egyéb válasz és megfogalmazás is elfogadható!

9. Értelmezze a következő két állítást! (A két mondat értelmezéséért maximálisan: 4 pont)

„A nevelés bipoláris folyamat.”

A nevelés kétirányú folyamat, melynek jellemzője a nevelő és a nevelt kölcsönös kapcsolata, hatása. (Maximálisan adható pontszám: a jó kulcsszóért 1-1 pont, összesen: 2 pont)

„A nevelési folyamat sztochasztikus jellegű.”

A pedagógiai hatás és annak eredménye között nem mutatható ki azonnali ok-okozati összefüggés a nevelési folyamat eredményei időben elhúzódva, tendencia jellegűen jelennek meg. (Maximálisan adható pontszám: a jó kulcsszóért 1-1 pont, összesen: 2 pont)

10. Sorolja fel, milyen tevékenységeken keresztül valósul meg az óvodában a 3-7 éves korú gyermekek személyiségfejlesztése! (Maximálisan adható pontszám minden helyes válaszáért 1-1 pont, összesen: 8 pont)

- Játék
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- Mozgás
- A külső világ tevékeny megismerése
- Munka jellegű tevékenységek
- A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Szakmailag helyes egyéb válasz és megfogalmazás is elfogadható!

11. A megfelelő fogalom sorszámát írja a vonalra! (A helyes megoldásért 1 pont)

1. Utánzásról
2. Tanulásról
3. Nevelésről
4. Oktatásról

...1... akkor beszélünk, ha két élőlény egyike a megfigyelt társ reakciójával azonos vagy ahhoz hasonló reakciót produkál.

12. Sorolja fel az óvodáskorú gyermek testi fejlődésének jellemzőit! Írjon 8 jellemzőt!

(Maximálisan adható pontszám minden helyes válaszáért 1-1 pont, összesen: 8 pont)

- a végtagok a törzshöz képest hosszabbak lesznek,
- izmok, ízületek erőteljesebbé válnak,
- a törzs henger alakú formája megszűnik,
- a váll szélesebbé válik, mint a medence,
- az arckoponya fejlődése erőteljesebbé válik,
- nő az álkapocs a fogváltás miatt,
- évenkénti hossznövekedés: 4-5 cm
- évenkénti súlygyarapodás: 1,5-2 kg,
- megindul a csontosodás folyamata, a csigolyák 3-8 éves kor között nőnek össze,
- növekszik a lábméret,
- izomzata fáradékony, de gyorsan regenerálódik,

Szakmailag helyes egyéb válasz és megfogalmazás is elfogadható!

13. Párosítsa a nevelési módszereket a megfelelő példákkal! Írja a mondatok mellé a megfelelő nevelési módszer betűjelét! (Maximálisan adható pontszám minden helyes válaszáért 1-1 pont, összesen: 5 pont)

- a. meggyőzés módszere
- b. tevékenység megszervezésének módszere
- c. magatartásra ható módszerek

Pisti ügyesen mos fogat, mert anyukája példáját követi.	a
Ági rendet tart a szekrényében, amiért édesanyja megdicsérte.	c
Zoli elvette társa játékát az óvodában, ezért az óvodapedagógus elbeszélgetett vele.	a
Kati ügyesen sportol, édesapja biztatja a további sportolásra.	c
Évitől elvárja az anyukája, hogy köszönjön, ha belép valahová.	b

Szöveges, kifejtendő feladatok

1. Fogalmazza meg, hogy milyen feladatok hárulnak a köznevelési intézményekre, ha az egyik gyermek megbetegedik a csoportban! Írjon hat feladatot! (Maximálisan adható pontszám minden helyes válaszáért 1-1 pont, összesen: 6 pont)

- nem a diagnosztizálás a feladat, hanem annak felismerése, hogy a gyermek nem érzi jól magát
- orvos, védőnő értesítése
- a szülő értesítése
- a gyermek megnyugtatója,
- elkülönítése,
- felügyelete
- szükség esetén tünetek enyhítése
- súlyos esetben mentő értesítése

Szakmailag helyes egyéb válasz és megfogalmazás is elfogadható!

2. Mutassa be a tekintélyelvű (autokrata) nevelési stílust! Említsen tíz lényeges elemet!(Maximálisan adható pontszám minden helyes válaszáért 1-1 pont, összesen: 10 pont)

Az autokrata nevelő követelése parancsjellegű felszólításokon alapul, egyértelmű a feladat kijelölés, de nem ad teret az egyéni kezdeményezéseknek. Ellenőrző tevékenységében hibakereső beállítódású. Gyakran büntet, értékelése globális jellegű, mellyel nem teszi lehetővé a hibák korrigálását. A gyermekek közötti viszonyrendszer alakulásában a következőt tapasztalhatjuk: a gyermekek egy része a felnőtt távollétében átveszi a felnőtt szerepét és kritikus megjegyzésekkel illeti a többi gyermeket. A gyermekek közötti kommunikáció sivár, inkább suttognak, félnek a beárlástól. A felnőtt modell szerepében mind a teljes azonosulás, mind a szereppel való azonosulás, mind a behódolás jelen van.

Szakmailag helyes egyéb válasz és megfogalmazás is elfogadható!

3. Ismertesse a kortársak szerepét a serdülők szocializációjában! Említsen hat jellemzőt! (Maximálisan adható pontszám minden helyes kulcsszóért 1-1 pont, összesen: 6 pont)

- érzelmi leválás a családról,
- a kortárskapcsolatok a meghatározóak
- segíti az identitás kialakulását
- értékrendet, viszonyítási alapot nyújt
- valahová tartozást nyújt
- segíti, gyakoroltatja az önálló, felelős döntést igénylő tevékenységeket

Szakmailag helyes egyéb válasz és megfogalmazás is elfogadható!

4. 3-4 évesek óvodai csoportjában az étkezések előtti kézmosás szokását kívánja kialakítani. Írjon hat nevelési módszert, amit ennél a korcsoportnál ebben a szituációban alkalmazna! (Maximálisan adható pontszám minden helyes válaszért 1-1 pont, összesen: 6 pont)

- beszélgetés
- magyarázat,
- bemutatás
- személyes példaadás
- követelés
- gyakorlás
- segítségnyújtás
- ellenőrzés-értékelés
- biztatás
- elismerés, dicséret
- felszólítás
- felügyelet

Szakmailag helyes egyéb válasz és megfogalmazás is elfogadható!

5. Fogalmazza meg, milyen szempontokat kell figyelembe vennie az óvodapedagógusnak az óvodai napirend kialakításához! Írjon hat szempontot! (Maximálisan adható pontszám minden helyes válaszért 1-1 pont, összesen: 6 pont)

- folyamatosság, rendszeresség
- biztosítsa a nyugodt légkör kialakítását
- a tevékenységek közötti harmonikus arány
- a lehető legtöbb idő a szabad játéokra
- a korcsoportnak megfelelő idő az egyes tevékenységekhez (pl. gondozási tevékenység)
- biztosítsa a gyermek alapvető biológiai szükségleteinek kielégítését
- évszakokhoz, időjáráshoz való alkalmazkodás

Szakmailag helyes egyéb válasz és megfogalmazás is elfogadható!

6. Ismertesse a pedagógus feladatait a gyermekek/tanulók munkajellegű tevékenységének szervezésével, irányításával kapcsolatban! Említsen hat feladatot! (Maximálisan adható pontszám minden helyes válaszért 1-1 pont, összesen: 6 pont)

- munkafolyamatok tudatos szervezése
- a munkavégzéssel kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása, jártasságok, készségek kialakítása
- a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek alakítása, fejlesztése
- a gyermek egyéni képességeinek figyelembevétele
- munkafogások bemutatása
- a gyermeki kezdeményezések, önálló próbálkozások támogatása, ösztönzése
- fejlesztő értékelés
- személyes példamutatás

Szakmailag helyes egyéb válasz és megfogalmazás is elfogadható!
